

Стратегія розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 р., схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17.10.2013 р. № 806-р, також ставить за пріоритетне завдання сприяти розвитку органічного землеробства, насамперед в особистих селянських і середніх господарствах; забезпечення раціонального використання природних ресурсів, залучених до господарського процесу в аграрному секторі, шляхом впровадження системи моніторингу та контролю якості всіх земель сільськогосподарського призначення та обов'язкової агрохімічної паспортизації; створення умов для збереження, відтворення і підвищення родючості ґрунтів; регламентація розміщення у сівозмінах екологічно деструктивних культур відповідно до науково обґрунтованих норм; відновлення зрошувальних та меліоративних систем; стимулювання користувача (власника) землі до раціонального використання і охорони земель сільськогосподарського призначення [3].

У новітньому проекті Стратегії розвитку сільськогосподарського виробництва в Україні на період до 2025 року пріоритетним завданням аграрної політики є розвиток органічного землеробства. Мотив цього – органічне сільське господарство є стратегічним перспективним світовим інноваційним напрямом, має значні потенційні вигоди для економіки та розвитку експортного потенціалу України [4, с. 94]. Цей висновок підтверджується й ґрунтовними дослідженнями вчених ННЦ «Інститут аграрної економіки», тому що стратегічні інтереси нашої держави полягають у забезпеченні впровадження системної політики екологізації аграрного сектору економіки в Україні, розширенні виробництва органічної продукції, індикатором чого є збільшення площ сільськогосподарських угідь, сертифікованих відповідно до органічних стандартів у 2020 р. – до 7 % [5, с. 9].

На виконання цих стратегічних завдань прийнято закон України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини» від 03.09.2013 р. № 425-VII, затверджено Порядок ведення Реєстру виробників органічної продукції (сировини) (постанова Кабінету Міністрів України від 08.08.2016 р. № 505), ухвалені детальні правила виробництва органічної продукції (сировини) рослинного походження (постанова Кабінету Міністрів України від 31.08.2016 р. № 587), тваринного походження (постанова Кабінету Міністрів України від 30.03.2016 р. № 241), виробництва органічної продукції (сировини) бджільництва (постанова Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 216) та органічних морських водоростей (постанова Кабінету Міністрів України від 30.09.2015 р. № 980). Федерацією органічного руху України також була розроблена концепція державної Програми розвитку органічного виробництва в Україні, ведеться постійний його моніторинг. Отже, розвиток органічного виробництва є стратегічним імперативом аграрної політики України, ключовим завданням розвитку аграрного сектора.

Перелік посилань:

1. Стратегія розвитку аграрного сектору економіки (на період до 2020 року) : проект / Мінагрополітики та продовольства України. – К., 2012. – 17 с.
2. Єдина комплексна стратегія розвитку сільського господарства та сільських територій на 2015-2020 рр. : проект / Мінагрополітики та продовольства України. – К., 2015. – 131 с.
3. Стратегія розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/806-2013-%D1%80>.
4. Стратегія розвитку сільськогосподарського виробництва в Україні на період до 2025 року проект / Національна академія аграрних наук України. – К., 2016. – 131 с.
5. Стратегічні напрями розвитку сільського господарства України на період до 2020 року / [за ред. Ю. О. Лупенка, В. Я. Месель-Веселяка]. – [2-е вид.]. – К. : ННЦ «ІАЕ», 2012. – 218 с.

ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ КОНЦЕПЦІЇ SMART-ПРОМИСЛОВОСТІ

І.Ю. Єрфорт, к.е.н., доцент

Донбаська державна машинобудівна академія, м. Краматорськ

Л.О. Збаризська, к.е.н., с.н.с.

Інститут економіки промисловості НАН України, м. Київ

Сучасний етап розвитку світової промисловості характеризується переходом до комплексного використання автоматизованих і цифрових технологій у виробництві та організації, що знайшло відображення у концепції Smart-промисловості («інтелектуальна чи розумна промисловість»). Історично причинами інновацій у технологіях виробництва були перешкоди для зростання продуктивності і збої в існуючих ринкових структурах. Попередні етапи промислового розвитку пов'язують з трьома технологічними революціями:

- перша революція наприкінці 18-го століття («Промисловість 1.0»): механізоване виробництво на основі енергії пари і води;
- друга революція наприкінці 19-го століття («Промисловість 2.0»): електрифікація машин і масове виробництво;
- третя революція у 70-х роках 20-го століття («Промисловість 3.0»): промислові роботи, програмовані логічні контролери та управління виробництвом на основі інформаційних технологій.

У розвинених країнах виробництво сьогодні переважно використовує засоби і системи третьої промислової революції. Нині у глобальній промисловості прогнозується перехід до масштабних технологічних змін на основі поєднання вдосконаленого інтернету і комунікаційних технологій, вбудованих систем і машин зі штучним інтелектом («розумних» машин). Такі кібер-фізичні системи здатні створювати й аналітично обробляти величезні бази даних для оптимізації виробничих процесів і логістики.

Ці новітні явища у процесах промислового розвитку зумовили появу відповідних понять – «Промисловість 4.0» [1] та «Промисловий інтернет, або Інтернет речей» [2]. Німецький термін «Промисловість 4.0» робить акцент на інженерії, американський – «Промисловий інтернет» – більше фокусується на елементах інтелектуальної промисловості, пов'язаних з програмним забезпеченням. Очікувані ефекти від якісних перетворень, узагальнених у термінах «Промисловість 4.0» або «Промисловий інтернет» («Інтернет речей»), пов'язуються зі збільшенням продуктивності шляхом зменшення виробничих втрат часу, поліпшення прогнозного і попереджувального технічного обслуговування обладнання, оптимізації логістики. Більше того, об'єднання програмного забезпечення промислових виконавчих систем і управління зв'язками з покупцем повинне збільшити гнучкість виробництва та рівень задоволення вимог замовника (широку пристосованість до вимог замовників).

Терміни Промисловість 4.0 і Промисловий інтернет повинні застосовуватися з обережністю, оскільки вони вже стали маркетинговим засобом для кращого просування промислових продуктів. Утім ці основні напрями (технологічні новації) четвертої технологічної революції мають насамперед довести свою ефективність у процесах стратегічного промислового розвитку, зокрема у межах концепції Smart-промисловості.

Промисловість України в основному все ще використовує засоби і системи другої промислової революції, що вносить певні особливості у формування та реалізацію цієї концепції. Навіть у Китаї, де спостерігаються досить високі темпи промислового зростання, поняття «smart-промисловість» адаптоване до рівня промислового розвитку країни з обмеженим використанням технологій 3-ої промислової революції. У роботі [3, с. 13] поняття smart-промисловості охоплює використання технологій третьої промислової революції (традиційні промислові роботи, промислове програмне забезпечення і комп'ютеризовані обчислювальні засоби) поряд з передовими технологіями виробництва, такими як бездротові сенсорні мережі, інтелектуальні роботи та об'єднані процеси програмного забезпечення.

Уряди і промисловість країн світу усвідомлюють, що ця нова технологічна парадигма змінить динаміку і правила глобальної конкуренції. Гонка за створення передової промислової продукції може вирішити долю великих корпорацій і навіть загальний розвиток цілих економік.

Країни, які стрімко розвиваються, розглядають це глобальне змагання як чудову можливість наздогнати технологічно та економічно розвинені країни. Досягнення цієї мети залежить від трьох факторів: здатності розвивати інноваційні продукти, створювати відомі на міжнародному рівні торгові марки і будувати сучасні потужності для промислового виробництва. Основний упор робиться на третій чинник – промислову модернізацію, оскільки майбутній економічний прогрес країни та економічне процвітання не можуть бути засновані на застарілих заводах і ручній праці.

Перелік посилань:

1. *Recommendations for implementing the strategic initiative Industrie 4.0 : Final report [Electronic recourse]. – Industrie 4.0 Working Group, 2013. – Accessed mode : <http://www.acatech.de/de/publikationen/stellungnahmen/kooperationen/detail/artikel/recommendations-for-implementing-the-strategic-initiative-industrie-40-final-report-of-the-industr.html>.*
2. *The internet of things: mapping the value beyond the hype [Electronic recourse]. – McKinsey Global Institute, 2015. – Accessed mode : <http://www.mckinsey.com/business-functions/business-technology/our-insights/the-internet-of-things-the-value-of-digitizing-the-physical-world>.*
3. *Made in China 2025. The making of a high-tech superpower and consequences for industrial countries [Electronic recourse] / Jost Wübbeke, Mirjam Meissner, Max J. Zenglein, Jaqueline Ives, Björn Conrad. – The Mercator Institute for China Studies (MERICS), № 2, December 2016. – Accessed mode : https://www.merics.org/fileadmin/user_upload/downloads/MPOC/MPOC_Made_in_China_2025/MPOC_No.2_MadeinChina_2025.pdf*